

RAADSVOORSTEL

19R.00566

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 23 juli 2019

Portefeuillehouder(s): Burgemeester Molkenboer

Portefeuille(s): Communicatie

Contactpersoon: K. Joosten en C. Dupont

Tel.nr.: 06-25723713/ 06-20094909 **E-mailadres:** joosten.k@woerden.nl / dupont.c@woerden.nl

Onderwerp:

Onderzoeksvoorstel naar stimulering onderzoeksjournalistiek

Samenvatting:

Journalistiek in het algemeen en lokale journalistiek in het bijzonder heeft het in de huidige markt moeilijk. Het medialandschap verschaalt en er lijkt nog maar weinig ruimte voor journalistiek onderzoek op lokaal niveau. De raad heeft al op verschillende momenten haar zorgen hierover geuit en zich georiënteerd op mogelijkheden hoe onderzoeksjournalistiek in Woerden ondersteund kan worden. Lokale democratie heeft immers baat bij een pers, die kritisch is op basis van onderzoek en analyse.

Als vervolg hierop is ambtelijk een onderzoeksplan ontwikkeld om in samenspraak met de lokale media op de Woerdense situatie in te zoomen. Doel hiervan is te komen tot concrete voorstellen die lokale onderzoeksjournalistiek in Woerden bevordert.

Gevraagd besluit:

1. Het college opdracht te geven om het bijgevoegde projectplan "stimulering lokale onderzoeksjournalistiek" uit te voeren.
2. Het benodigde bedrag van € 12.500,- beschikbaar te stellen.
3. Dit bedrag te dekken binnen het programma, indien dit niet lukt het te dekken vanuit het initiatievenbudget.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De raad heeft al verschillende stappen gezet in dit proces:

14 juni 2018 motie van SP en fractie Bakker

13 dec. 2018 presentatie onderzoek prov. Z H en Leids fonds voor journalistiek onderzoek

Mei 2019 bespreknotitie SP + toezegging burgemeester Molkenboer om te komen met een voorstel

Wat willen we bereiken?

Met het onderzoek komen we in samenspraak met de lokale media tot een voorstel hoe de raad lokale onderzoeksjournalistiek het beste kan ondersteunen zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijke positie van de pers.

Stap 1

Stand van zaken media Woerden

Hoe ziet het huidige medialandschap in Woerden eruit ten opzichte van een aantal jaren geleden en hoe kwetsbaar is het kijkend naar de nabije toekomst? De raad heeft dit onderwerp geagendeerd. Wat vinden de journalisten zelf?

Stap 2

In hoeverre wordt er al gebruik gemaakt van de genoemde mogelijkheden: fondsen, samenwerkingsverbanden en scholing

Van welke bestaande fondsen kan de Woerdense journalistiek gebruik maken en gebeurt dat ook? Zijn de fondsen bekend? Wat zijn belemmeringen om deze fondsen in te zetten? In hoeverre ondersteunt de gemeente de lokale media en wat is daarvan het effect? Welke samenwerkingsverbanden zijn er en wat is daarvan het doel /effect? In hoeverre zijn er contacten met onderwijsinstellingen en hoe wordt daar gebruik van gemaakt?

Stap 3

Welke alternatieve of aanvullende mogelijkheden zouden nog meer kunnen leiden tot verbetering van de situatie?

De uitkomsten van de afzonderlijke gesprekken worden gebruikt als input voor ronde tafel gesprekken waar de betrokken partijen samen de meest haalbare opties formuleren.

Stap 4

Eindrapportage aan de raad

In deze eindrapportage de volgende onderdelen:

- Stand van zaken Woerdense media
- Wat vinden de lokale media er zelf van?
- Gewenste stimuleringsmaatregelen vanuit ronde tafelgesprek
- Eerste verkenning praktische haalbaarheid voorstellen met een advies aan de raad

Planning: einde 1^e kwartaal 2020 of zoveel eerder als mogelijk, eindrapportage / voorstel naar de gemeenteraad

Argumenten

1)

Lokale democratie heeft baat bij een pers, die kritisch is op basis van onderzoek en analyse. Democratie en pers vullen elkaar aan. Een levendige journalistiek met ruimte voor onderzoek op lokale thema's zet onderwerpen in een brede context en plaatst onderbouwde kanttekeningen vanuit een onafhankelijke positie. Dit geeft inwoners handvatten om beter geïnformeerd deel te nemen aan het democratisch proces. Vanuit deze redenering is het terecht dat de raad zich in spant om te kijken hoe zij op lokaal niveau onderzoeksjournalistiek kan ondersteunen.

Het onderzoeksvoorstel borduurt o.a. voort op het onderzoek zoals dat is gedaan door het Leids fonds voor journalistiek onderzoek. (Op 13 december 2018 heeft de raad zich uitgebreid laten informeren over dit onderzoek.) De oplossingsrichtingen uit het kubusmodel dat in dit onderzoek wordt gehanteerd, worden lokaal tegen het licht gehouden. Daarnaast wordt met vertegenwoordigers uit het Woerdense media landschap actief gezocht naar alternatieve of aanvullende mogelijkheden.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

2)

We kiezen ervoor om dit onderzoek uit te laten voeren door een extern bureau. Daar zijn diverse redenen voor:

- Bemoeienis van overheid met de pers moet de schijn van beïnvloeding ten allen tijde voorkomen.
- Een onderzoek van deze omvang vraagt om personeelsinzet, die niet voorhanden is.
- De raad agendeert dit onderwerp al sinds de zomer van 2018. Een extern bureau kan snel aan de slag, waardoor meer vertraging wordt voorkomen.

De raad moet er rekening mee houden dat opvolging van de adviezen uit het onderzoek structurele kosten met zich mee kunnen brengen. Momenteel is daarvoor geen budget beschikbaar. De uitkomsten van het onderzoek zullen in het juni-overleg meegenomen worden als ambities voor de begroting van 2021 en verder. Praktische toepassing van de stimulering lokale onderzoeksjournalistiek heeft dan op zijn vroegst in 2021 plaats.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Communicatie-acties worden doorgaans vanuit de projecten gefinancierd. Dit onderwerp is niet projectgebonden. Er is binnen de begroting van team communicatie geen budget voorhanden om de kosten van het onderzoek te dekken. Het jaarlijks beschikbare communicatiebudget wordt grotendeels ingezet voor de realisatie van vaste communicatiemiddelen als de wekelijkse infopagina, social media, intranet enz.

Desondanks trachten we het benodigde bedrag van € 12.500,- te dekken binnen het programma. Indien dit leidt tot een overschrijding van het programma wordt het gefinancierd vanuit het initiatievenbudget.

Communicatie

Indien de raad met het voorstel akkoord gaat wordt dit gedeeld met de media en gepubliceerd in de gebruikelijke communicatiemiddelen van de gemeente.

Bevoegdheid raad:

De raad is bevoegd hierover te besluiten. (artikel 191 en artikel 108j.147 Gemeentewet)

Bijlagen

- Concept raadsbesluit (19R.00575)
- Projectplan stimulering onderzoeksjournalistiek (19.083495)
- Motie van SP en fractie Bakker (19.083492)
- Bespreeknotitie SP (19.083493)
- Persbericht onderzoek Zuid-Hollandse journalistiek (19.083494)

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

RAADSBESLUIT

19R.00575

Onderwerp: Onderzoeksvoorstel naar stimulering onderzoeksjournalistiek

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 16 juli 2019 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;
artikel 108 j. 147

b e s l u i t:

1. Het college opdracht te geven om het bijgevoegde projectplan "stimulering lokale onderzoeksjournalistiek" uit te voeren.
2. Het benodigde bedrag van € 12.500, - beschikbaar te stellen.
3. Dit bedrag te dekken binnen het programma, indien dit niet lukt het te dekken vanuit het initiatievenbudget.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op 26 september 2019

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobeas

V.J.H. Molkenboer

Projectplan

Projectnaam: *Stimulering lokale onderzoeksjournalistiek*

Ambtelijk opdrachtgever: *Katja Joosten, teammanager Communicatie*

Bestuurlijk opdrachtgever: *het college van B&W, vertegenwoordigd door
Burgemeester Victor Molkenboer, portefeuille
communicatie*

Projectleider: *Carla Dupont, sr. communicatieadviseur*

Inhoud:

1. Inleiding
2. Doel en resultaten
3. Fasering en aanpak
4. Organisatie en procedures
5. Kosten en baten

Dit projectplan is mede beoordeeld door de consulent(en):

financieel / juridisch / personeel / planning & control ¹:

<naam>
<datum>

<naam>
<datum>

<naam>
<datum>

<naam>
<datum>

Dit projectplan is goedgekeurd door:

Ambtelijk opdrachtgever:

Bestuurlijk opdrachtgever:

Projectleider:

Katja Joosten
8 juli 2019

Burgemeester Victor Molkenboer
8 juli 2019

Carla Dupont
8 juli 2019

¹ Doorhalen voor zover niet van toepassing

1. Inleiding

Lokale democratie heeft baat bij een pers, die kritisch is op basis van onderzoek en analyse. Democratie en pers vullen elkaar aan. Een levendige journalistiek met ruimte voor onderzoek op lokale thema's zet onderwerpen in een brede context en plaatst onderbouwde kanttekeningen vanuit een onafhankelijke positie. Dit geeft inwoners handvatten om beter geïnformeerd deel te nemen aan het democratisch proces.

Journalistiek in het algemeen en lokale journalistiek in het bijzonder heeft het in de huidige markt moeilijk. Het medialandschap verschaalt en er lijkt nog maar weinig ruimte voor journalistiek onderzoek op lokaal niveau. Wat kan de gemeente doen om de lokale journalistiek een impuls te geven, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijke positie van de pers?

De raad heeft al verschillende stappen gezet:

14 juni 2018 motie van SP en fractie Bakker

13 dec. 2018 presentatie in de raad van onderzoek provincie Zuid Holland en Leids fonds voor journalistiek onderzoek

Mei 2019 bespreeknotitie SP, toezegging burgemeester Molkenboer om te komen met een voorstel

Het onderzoek van de Universiteit van Leiden in opdracht van de provincie Zuid Holland vormt een goede basis om lokaal op voort te borduren. In het onderzoek worden via het model van de 'kubus' drie oplossingsrichtingen verkend. Het onderzoek rapporteert over de ervaringen hiermee tot nu toe.

- Journalistiekfondsen
- Samenwerkingsverbanden
- Scholingsprogramma's

In dit projectplan beschrijven we hoe we de Woerdense situatie willen laten onderzoeken om in samenspraak met de Woerdense media te komen tot lokale stimuleringsmogelijkheden. De oplossingsrichtingen in de 'kubus' zijn onze leidraad. We kijken nadrukkelijk ook naar alternatieven of aanvullende maatregelen.

2. Doel en resultaten

Doel:

De raad krijgt inzicht in de stand van zaken lokale media in Woerden en de mogelijkheden die er zijn om onderzoeksjournalistiek in Woerden effectief te ondersteunen.

Resultaten:

Resultaat	Prestatie-indicator (wat wordt gemeten)	Streefwaarde
De gemeenteraad heeft inzicht in de stand van zaken lokale media Woerden m.b.t. ruimte voor onderzoek	eindrapportage	1 ^e kwartaal 2020
De gemeenteraad weet in hoeverre de media in Woerden gebruik maakt van bestaande	eindrapportage	1 ^e kwartaal 2020

stimuleringsmaatregelen zoals genoemd in de 'kubus': scholingsprogramma's, samenwerkingsverbanden, en fondsen		
De media in Woerden zijn nauw betrokken bij de voorstellen die de gemeenteraad voorgelegd krijgt	In diverse fasen van het onderzoek worden de Woerdense media nadrukkelijk betrokken.	September- december 2019
De gemeenteraad heeft in beeld welke mogelijkheden er zijn om lokale onderzoeksjournalistiek in Woerden te ondersteunen en welke behoefte de media zelf voelt.	De eindrapportage van het onderzoek vermeldt concrete mogelijkheden.	1 ^e kwartaal 2020

Randvoorwaarden:

Er wordt inzet gepleegd om het benodigde budget van € 12.500,- in het programma te vinden. Lukt dit niet dan wordt de overschrijding gedekt vanuit het initiatievenbudget.

Tot het projectresultaat behoort niet:

- De stimulering van onderzoeksjournalistiek op zich.

3. Fasering en aanpak

Nr.	Benaming fase	Activiteiten	Resultaat	Datum gereed
1.	Opdrachtverstrekking	Behandeling voorstel in de raad	- goedgekeurd projectplan	oktober 2019
2.	Vorbereiding	Selectie en opdrachtformulering aan extern onderzoeksbureau	- Start onderzoek door extern bureau	oktober 2019
3.	Uitvoering	<p><i>Stap 1</i> Stand van zaken media Woerden</p> <p>Onderzoeksvraag: Hoe ziet het huidige medialandschap in Woerden eruit ten opzichte van een aantal jaren geleden en hoe kwetsbaar is het kijkend naar de nabije toekomst? De raad heeft dit onderwerp geagendeerd. Wat vinden de journalisten zelf?</p>	<p>Acties:</p> <p>Deskresearch: quickscan huidige situatie media in Woerden</p> <p>Deskresearch: uitgelicht twee journalistieke onderwerpen, hoe zijn deze belicht in de lokale media er was er ruimte voor onderzoeksjournalistiek</p> <p>Interviews: met journalisten uit Woerden</p>	oktober 2019 / januari 2020

		<p><i>Stap 2</i> In hoeverre wordt er al gebruikgemaakt van de genoemde mogelijkheden: fondsen, samenwerkingsverbanden en scholing?</p> <p>Onderzoeksvragen: Van welke bestaande fondsen Kan de Woerdense journalistiek gebruik maken en gebeurt dat ook? Zijn de fondsen bekend? Wat zijn belemmeringen om Deze fondsen in te zetten? In hoeverre ondersteunt de gemeente de lokale media en wat is daarvan het effect? Welke samenwerkings-Verbanden zijn er en wat is daarvan het doel /effect? In hoeverre zijn er contacten Met onderwijsinstellingen en hoe wordt daar gebruik van gemaakt?</p>	<p>Acties: Uitvraag bij media Uitvraag bij beschikbare fondsen</p>	<p>oktober 2019 / januari 2020</p>
		<p><i>Stap 3</i> Welke alternatieve mogelijkheden zouden nog meer kunnen leiden tot verbetering van de situatie?</p>	<p>Acties: Gesprekken met diverse media en journalisten Gesprekken met medewerkers gemeente Woerden</p> <p>Analyse opgehaalde gegevens en deze gebruiken als input voor: Ronde tafel gesprek diverse partijen.</p>	<p>oktober 2019 / januari 2020</p>
		<p><i>Stap 4</i> Eindrapportage</p>	<p>Acties: Diverse gesprekken om te kijken of de voorstellen praktisch haalbaar zijn en hoe dan. Bundelen bevindingen en schrijven eindrapportage</p>	<p>oktober 2019 / januari 2020</p>
4.	Borging en overdracht	Aanbieden van onderzoeksresultaat aan college en raad	Eindrapportage wordt verwerkt tot een college- en raadsvoorstel en in proces gebracht. Alle betrokken media worden op de hoogte gebracht van behandeling van de voorstellen in de raad. Verwerken raadsbesluit	1 ^e februari / maart 2020
5.	Afronding	completeren en schonen	Compleet en opgeschoond	april 2020

		projectdossier opstellen financiële verantwoording project ontbinden projectgroep	projectdossier Financiële zaken verwerkt in de systemen	
6.	Evaluatie	evalueren	evaluatierapport met bevindingen en lessen voor de toekomst	april 2020

4. Organisatie en procedures

Omdat het onderzoek extern wordt uitgevoerd is er sprake van een slanke projectorganisatie:

De gemeenteraad is de politiek opdrachtgever.

De regiegroep formuleert de opdracht conform de omschrijving van het projectplan, selecteert het onderzoeksbureau en zet de opdracht uit. Na elke stap worden de resultaten van het onderzoek besproken in de regiegroep.

De projectleider is uitvoerend begeleider van het onderzoek vanuit de gemeente. De projectleider is eerste aanspreekpunt voor het onderzoeksbureau en ondersteunt het onderzoeksbureau bij onderdelen van het onderzoek (bijv. bij het leggen van contacten met lokale media).

Het onderzoeksresultaat wordt gepresenteerd aan de gemeenteraad en gaat afhankelijk van de onderzoeksresultaten gepaard met een raadsvoorstel waarin de raad diverse mogelijkheden voorgelegd krijgt om lokale onderzoeksjournalistiek te stimuleren.

Samenstelling regiegroep:

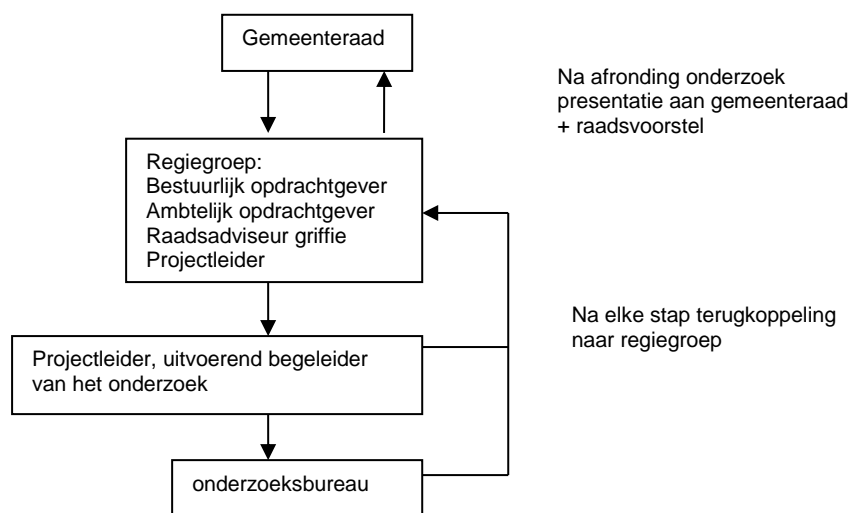
Burgemeester Victor Molkenboer, bestuurlijk opdrachtgever

Teammanager Katja Joosten, ambtelijk opdrachtgever

Raadsadviseur griffie (uitnodiging nog verzenden aan nieuwe raadsadviseur)

Inwoner gemeente Woerden (uitnodiging nog verzenden)

Senior communicatieadviseur Carla Dupont, projectleider

5. Kosten en baten

Kosten onderzoeksbureau worden geraamd op € 12.500,-
Interne begeleiding kan binnen de ambtelijk beschikbare uren geboden worden.

Er wordt getracht het benodigde budget van € 12.500,- in het programma te dekken. Lukt dit niet dan wordt de overschrijding gedekt vanuit het initiatievenbudget. Tegenover deze uitgave staan geen baten.

Doel van het onderzoek is te komen tot voorstellen aan de raad hoe onderzoeksjournalistiek in Woerden gestimuleerd kan worden. Wanneer de raad gehoor geeft aan het advies zal dit mogelijk structurele kosten met zich meebrengen, waar nu geen budget voor beschikbaar is. Na besluit van de raad hierover wordt het benodigde bedrag meegenomen in het juni overleg van 2020.